МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АВТОНОМНОЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ

«АКТАНЫШСКИЙ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ ТЕХНИКУМ»

ОУД.12. **«Родная литература»**

ПРОГРАММА УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

Для среднего профессионального образования **по специальности**
43.02.15. Поварское и кондитерское дело

Актаныш, 2021

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘГАРИФ ҺӘМ ФӘН МИНИСТРЛЫГЫ
ДӘҮЛӘТ АВТОНОМ ҺӨНӘРИ МӘГАРИФ УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
“АКТАНЫШ ТЕХНОЛОГИЯ ТЕХНИКУМЫ”

ОУД.12. **“Туган әдәбият”**

УКУ ДИСЦИПЛИНАСЫ ПРОГРАММАСЫ

Пешекчелек һәм кондитерлык эше белгечлеге 43.02.15. буенча урта һөнәри белем бирү өчен

Актаныш, 2021

Уку дисциплинасы программасы

"Пешекчелек һәм кондитерлык эше белгечлеге 43.02.15 буенча урта һөнәри белем бирү өчен федераль дәүләт белем бирү стандартын раслау турында", 2016 ел 9 декабрь 1564 номерда чыгарылган РФ фән һәм мәгариф министрлыгы боерыгы нигезендә,

төп гомуми белем бирү базасы белән урта һөнәри белем бирү программаларын үзләштерү кысаларында урта гомуми белем алуны оештыру буенча рекомендацияләргә нигезләнеп, федераль белем бирү стандартлары һәм урта һөнәри белем бирү нәтиҗәсендә үзләштереләчәк һөнәр яки белгечлек таләпләрен исәпкә алып эшләнде

Программа төзүче мәгариф учреждениесе: *Актаныш технология техникумы*

Төзүче: *Әхмәтҗанова Хәмдия Әхтәм кызы, Актаныш технология техникумының татар теле һәм әдәбияты укытучысы*

ДАҺМУ "Актаныш технология техникумы"ның методик комиссия утырышында каралды

беркетмә №1, 30 август 2021 ел.

Килешенде	Раслыйм
ДАҺМУ "Актаныш технология техникумы" ның уку - укыту эшләре буенча директор урынбасары __________ / Нуруллин Р. З./ « 30 » август 2021 ел	ДАҺМУ "Актаныш технология техникумы" директоры __________ /Шәмсунова Л. Я./ Приказ № ___« 31 » август 2021 ел

2 3

Эчтәлек

бит

1. **Уку дисциплинасы программасының паспорты** 4 - 8

2. Уку дисциплинасының төзелеше һәм эчтәлеге 9 - 14

3. Уку дисциплинасын тормышка ашыру шартлары 15 - 17

4. Уку дисциплинасын үзләштерү нәтиҗәләренә контроль һәм билге 18 - 20

1. Уку дисциплинасы паспорты
Туган әдәбият

Бу программа туган әдәбияттан Актаныш технология техникумында белем алучы татар телле укучылар өчен төзелде һәм түбәндәге документка нигезләнеп эшләнде:

- Башлангыч һөнәри белем бирү училищелары һәм лицейлары өчен татар теле һәм әдәбиятыннан программа.

Туган әдәбияттан программа белем эчтәлеген заман таләпләренә туры китереп яңарту, аның сыйфатын һәм нәтиҗәлелеген күтәрү бурычларын хәл итү максатында Актаныш технология техникумы өчен төзелде. Ул һәр укучының туган әдәбияттан түләүсез яхшы сыйфатлы белем алуга хокукын гарантияли, һәр укучыга тигез мөмкинлекләр тудыра.

Программа нигезендә туган әдәбияттан белем күләме билгеләнә, укыту - методик комплектлар эшләнә.

Тугыз сыйныф белеме белән килгән укучы, татар теле һәм әдәбияты, мәдәнияте буенча төпле һәм системалы белемгә ия булырга тиеш.

Әдәбият - "әдәп" сүзеннән. Димәк, аның рухи билгеләмәсе - әхлакны төзәтү, кешене тәрбияләү, әдәпле итү. Матур әдәбият иң элек кешене, аның эчке дөньясын сурәтли, кешенең башкаларга, табигатькә, яшәешкә мөнәсәбәтен күрсәтә.

Яшь буынны физик яктан һәм акыл хезмәтенә, җәмгыять һәм дәүләт тормышының барлык өлкәләрендә, фән һәм мәдәнияттә актив эшчәнлеккә сәләтле итеп тәрбияләү бурычын хәл итүдә, техникумда татар баласына ана теле һәм әдәбиятын тирәнтен бирү, анарны татар халкының тарихы һәм мәдәнияте белән таныштыру хәзерге шартларда тагын да актуальләшә.

Гомуми белем бирүнең максаты - укучыларның акыл эшчәнлеген активлаштыру, логик фикерләү сәләтен камильләштерү, сөйләм культурасын үстерүдән гыйбарәт. Тәрбияви максат укучыларның рухи дөньяларын баету, аларны татар халкының мәдәнияте һәм сәнгате белән тәрбияләүгә юнәлгелә. Шушы максатлардан чыгып, программада укучылар өчен бурычлар куела:

- мәктәптә алган белемнәрне тирәнәйтү;

- укучыларны татар әдәби телендә иркен сөйләшергә өйрәтү, аларга ана телендәге әдәбиятны мөстәкыйль укып аңлау һәм үз фикерләрен сөйләмә яки язма рәвештә формалаштыра белү күнекмәләре бирү;

- татар әдәбияты һәм халык авыз иҗатының бай тарихына күзәтү ясау;

- татар телен һәм әдәбиятын укыту дәверендә һәм дәресләрдән тыш үткәрелгән чараларда укучыларның рухи дөньяларын баету, патриотик, әхлакый һәм эстетик тәрбия бирү, милли үзаң һәм милли горурлык хисләре тәрбияләү.

Тәкъдим ителгән программа " Башлангыч һөнәри белем бирү училищелары һәм лицейлары өчен татар теле һәм әдәбиятыннан программа" га һәм дәреслекләргә нигезләнеп төзелде:

- Ф. Ф. Хәсәнова, Г. М. Сафиуллина, Г. М. Әхмәтҗанова, Л. Ф. Җамалиева. Татар әдәбияты. 10 нчы сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Ф. Ф. Хәсәнова, Г. М. Сафиуллина, Г. М. Әхмәтҗанова, Л. Ф. Җамалиева. Татар әдәбияты. 11 нче сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017.

Әдәбиятны өйрәнүгә 82 сәгать каралган. Ул үз эченә татар сүз сәнгате тарихын эзлекле төстә өйрәнүне күздә тота. Болгар чорыннан алып бүгенге көнгә кадәрге әдәбият өйрәнелә. Татар әдәбиятының төп сәхифәләре, танылган әдипләр иҗатына, аларның тормышына кыска гына юнәлеш бирелеп барыла. Класстан тыш уку һәм ятлау өчен әсәрләр тәкъдим ителә.

Әлеге программа әдәби әсәрләрне өйрәнгәндә укучыларның сөйләм телен һәм язу культурасын үстерүне дә игътибардан читтә калдырмый. Студентларның әдәби иҗатка омтылышын үстерү дә укытучының мөһим бурычларыннан берсе дип карала.

1.1.Программаны куллану тирәлеге

Уку дисциплинасы программасы урта башлангыч һөнәри белем бирү өчен федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә эшләнгән төп белем бирү программасының бер өлеше булып тора. Бу программа **Пешекчелек һәм кондитерлык эше белгечлеге хәзерли торган группа студентлары** өчен төзелде (011 п)

Уку дисциплинасы программасы эшче һөнәрләре буенча өстәмә һөнәри белем бирү һәм һөнәри әзерлекләр өчен дә кулланыла ала.

1.2. Төп Һөнәри белем бирү программасы структурасында уку дисциплинасы урыны: дисциплина гомумбелем бирү циклына керә.

1.3. Уку дисциплинасының максаты һәм бурычлары - дисциплинаны үзләштерү нәтиҗәләренә таләпләр.

***Туган әдәбият фәнен үзләштергәннән соң студент* белергә тиеш:**

Язучыларның, шагыйрьләрнең, драматургларның тормыш юлларын, иҗатын;әдәбият тарихын, татар әдәбиятының төрле чорында иҗат ителгән әсәрләрнең эчтәлеген; шигырьләрне сәнгатьле укый, яттан сөйли; татар әдәбиятының дөньякүләм тоткан урыны, төп әдәби – теоретик төшенчәләр; халык авыз иҗаты һәм әдәбият; татар әдәбияты тарихын чорларга бүлә белү; әдәби әсәрләрнең төзелешен (тема, идея, сюжет, композиция, образлар системасы һ.б.) анализлый белү; матур әдәбияттагы мәңгелек темалар, әдәбиятның башка сәнгать төрләре белән бәйләнеше.

Эшләргә тиеш: Текстка дөрес бәя биреп, үз сүзләре белән нәтиҗә ясау; әсәргә телдән һәм язмача план төзү; әдәби әсәрләрнең жанрын аера белергә; образларга характеристика бирергә, фикерләрен ачык, төгәл итеп әйтеп бирергә. Укылган әсәрнең нинди чорга кагылышлылыгын бүгенге көн белән чагыштырып карый белү. Әсәргә тулы анализ ясый белергә. Текстның исеме, андагы таныш исемнәр ярдәмендә укучыларның эчтәлекне аңлаулары; укылган текст буенча әңгәмәдә катнаша алу; өйрәнелгән язучылар турында сөйли белү; укылган текстның эчтәлеген сөйли һәм нәтиҗә ясый белү, аңа үз мөнәсәбәтеңне белдерә алу.

1.4. Уку дисциплинасы программасын үзләштерү өчен тәкъдим ителгән сәгатьләр саны: 011 п

Татар әдәбияты буенча укучыга максималь уку йөкләнеше 82 сәгать, шуңардан

мәҗбүри уку дәресе 78 сәгать

Уку дисциплинасының төзелеше һәм якынча эчтәлеге

2.1. Уку дисциплинасының зурлыгы һәм уку эшләренең төрләре

Уку эшләренең төрләре	**Сәгатьләр саны**
Максималь уку йөкләнеше (барлыгы)	**82**
Мәҗбүри уку йөкләнеше (барлыгы)	**78**
шуңар дан:	
практик дәресләр	-
контроль - язма эшләр	6
Укучының мөстәкыйль эшләре (барлыгы)	
шуңардан:	
мөстәкыйль эшләрнең тематикасы	
сөйләм телен үстерү	
тестлар	
рефератлар	
Консультацияләр	4
Йомгаклау аттестациясе – имтихан	

2.2. "Татар әдәбияты" уку дисциплинасының эчтәлеге һәм календарь - тематик план

Бүлек һәм темаларның исемнәре	№		Уку материалы, лаборатор һәм практик дәресләр, укучыларның мөстәкыйль эшләренең эчтәлеге	Сәгатьләр күләме	Сәгатьләр саны	Үзләштерү дәрәҗәсе	Үткәрү вакыты
1	2		3	4	5	6	7
	максималь	мәҗбүри	**Уку материалының эчтәлеге**				
I бүлек. Борынгы һәм Урта гасырлар әдәбияты							
1 тема. Болгар-хәзәр чоры: тарихы һәм мәдәнияте	1	1	Татар әдәбияты тарихының чорларга бүленеше	6	1	1	
	2	2	Болгар чоры әдәбияты		1	1	
	3	3	Кол Гали турында мәгълүматлар		1	1	
	4	4	"Кыйссаи Йосыф" поэмасы		1	1	
	5	5	Алтын Урда чоры әдәбияты		1	2	
	6	6	Сәйф Сарай эшчәнлеге		1	2	
2 тема. Казан ханлыгы чоры әдәбияты	7	7	Дастан турында төшенчә	6	1	2	
	8	8	"Идегәй" дастаны		1	2	
	9	9	Дастанның төп геройлары		1	2	
	10	10	Казан ханлыгы чоры әдәбияты		1	2	
	11	11	Мөхәммәдьярның тормышы һәм иҗаты		1	2	
	12	12	"Төхфәи мәрдан", "Нуры содур" поэмалары		1	2	
3 тема. XVII - XVIII йөз әдәбиятлары	13	13	XVII йөз татар әдәбиятына күзәтү	4	1	2	
	14	14	XVIII йөз татар әдәбияты		1	2	
	15	15	Габдерәхим Утыз - Имәни иҗаты		1	2	
	16	16	Габдерәхим Утыз - Имәнинең мәдхия һәм мәрсияләре		1	2	
	17	17	Урта гасыр әдәбиятына йомгак. Зачет	1	1	3	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәр«сләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
II бүлек. XIX йөз әдәбияты							

4 тема. XIX йөз татар әдәбияты	18	18	XIX йөз татар әдзбияты	8	1	2	
	19	19	Габделҗәббар Кандалыйныь тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	20	20	Сочинение "Габделҗәббар Кандалый - мәхәббәт җырчысы"		1	3	
	21	21	Каюм Насыйри. Тормыш юлы һәм эшчәнлеге		1	2	
	22	22	Муса Акъегет. Тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	23	23	"Хисаметдин менла' романы		1	2	
	24	24	3. Бигиевнең тормыш юлы иҗаты		1	2	
	25	25	Роман жанры. "Меңнәр, яки гүзәл кыз Хәдичә" романы		1	2	
	26	26	"Меңнәр, яки гүзәл кыз Хәдичә" романында төп образлар. Характеристика - язма эш	1	1	2	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
	27	27	Г. Исхакый. "Ул әле өйләнмәгән иде" повесте	3	1	2	
	28	28	Ф. Әмирханның тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	29	29	Ф. Әмирханның "Хәят" әсәре		1	2	
	30	30	Контроль тест	1	1	3	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
6 тема. Шигърият - поэзия	31	31	XX йөз башы татар поэзиясе	7	1	2	
	32	32	Г. Тукай иҗаты		1	2	
	33	33	Сочинение. "Г. Тукай иҗатының халыкчанлыгы"		1	2	
	34	34	Дәрдемәнднең тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	35	35	Сәгыйть Рәмиев. Тормыш һәм иҗат юлы.		1	2	

	36	36	Нәҗип Думави. Тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	37	37	Шигырьләрдә тормыш гамьнәре. Зачет	1	1	3	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
7 тема. Драматургия	38	38	XX йөз башы татар драматургиясе.	5	1	2	
	39	39	Галиәсгар Камал. Тормыш һәм иҗат юлы		1	2	
	40	40	Г. Камал. "Банкрот" комедиясе		1	2	
	41	41	Сочинение. "Г. Камал - сатирик комедияләр остасы"		1	2	
	42	42	Гафур Коләхмәтов. Тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	43	43	"Яшь гомер" драмасы. Искелек корбаннары. Гали образына характеристика	1	1	3	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
8 тема. Балалар әдәбияты 9 тема. Совет хакимияте чорына кергәндә татар әдәбияты	44	44	Балалар әдәбияты	6	1	2	
	45	45	Г. Ибраһимов. Тормышы, көрәше һәм иҗаты		1	2	
	46	46	"Казакъ кызы" романы		1	2	
	47	47	Һади Такташ. Тәрҗемәи хәле, шәхесе, иҗаты		1	2	
	48	48	"Киләчәккә хатлар" поэмасы		1	2	
10 тема. Егерменче еллар әдәбияты	49	49	Егерменче еллар әдәбияты		1	2	
	50	50	Сочинение "Шәфигулла агай - әдәбиятыбыздагы иң калку сатирик типлардан берсе"	1	1	3	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	

			Уку материалының эчтәлеге				
11 тема. Егерменче елларда татар әдәбияты	51	51	Кәрим Тинчурин. Тормыш юлы һәм иҗаты	5	1	2	
	52	52	"Сүнгән йолдызлар" драмасы		1	2	
	53	53	Сочинение. "Татар әдәбиятында К.Тинчурин иҗатының әһәмияте"		1	2	
	54	54	Г. Кутуйның тормыш юлы һәм иҗаты		1	2	
	55	55	"Тапшырылмаган хатлар" повесте		1	2	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
12 тема. Бөек Ватан сугышы чоры әдәбияты	56	56	Бөек Ватан сугышы һәм татар язучылары. Поэзия	4	1	2	
	57	57	Муса Җәлилнең сугыш чоры иҗаты. "Моабит дәфтәрләре" циклы		1	2	
	58	58	Ф. Кәрим. Тормышы һәм иҗаты		1	2	
	59	59	Ф. Кәримнең поэмалары		1	2	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
13 тема. Сугыштан соңгы еллар әдәбияты. Проза	60	60	Х. Туфан. Шагыйрьнең тормыш юлы	6	1	2	
	61	61	60 - 70 нче елларда Х. Туфан иҗаты		1	2	
	62	62	Сочинение. "Х. Туфан иҗатында мәхәббәт лирикасы"		1	2	
	63	63	Ә. Еники. Тәрҗемәи хәле һәм иҗаты		1	2	
	64	64	Язучының сугыш елларында иҗат иткән хикәяләре		1	2	

	65	65	"Әйтелмәгән васыять" хикәясе		1	2	
	66	66	Язма эш. "Әниемнең ак күлмәге"	1	1	3	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
14 тема. Сугыштан соңгы еллар әдәбияты. Драматургия һәм поэзия	67	67	Хәй Вахит. Тормыш юлы һәм иҗаты	4	1	2	
	68	68	"Беренче мәхәббәт" драмасы		1	2	
	69	69	С. Хәкимнең тормышы һәм иҗаты		1	2	
	70	70	Г. Афзал иҗатына күзәтү		1	2	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
15 тема. 70 – 80 еллар әдәбияты.	71	71	М. Мәһдиев. Әсәрләре турында мәгълүмат	2	1	2	
	72	72	"Кеше китә - җыры кала" повесте		1	2	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	
			Уку материалының эчтәлеге				
	73	73	Т. Миңнуллин . Тәрҗемәи хәле һәм иҗаты	6	1	2	
	74	74	"Әлдермештән Әлмәндәр" комедиясе		1	2	
	75	75	Равил Фәйзуллин иҗаты		1	2	
	76	76	Мөдәррис Әгъләмов иҗаты		1	2	
	77	77	Р. Мөхәмәдиев иҗаты		1	2	
	78	78	"Ак кыялар турында хыял" повесте		1	2	
			Лаборатор дәресләр	-	-	-	
			Практик дәресләр	-	-	-	
			Укучыларның мөстәкыйль дәресләре	-	-	-	

	79		Т. Миңнуллин - күренекле драматург	2	1	3	
	80		Шәхси проектлар белән эш		1	3	
Дифзачёт	81			1	1	2	
Дифзачёт	82			1	1	2	
			Барысы	82			

82 сәгать

3. Уку дисциплинасын тормышка ашыру шартлары

3.1. Минималь материаль – техник тәэмин итүгә таләпләр

Уку дисциплинасын тормышка ашыру татар теле һәм әдәбияты кабинетын яхшыртуны таләп итә

Уку кабинетын җиһазлау:

Китапханә фонды (китап бастыру продукциясе)

- Татар теле һәм әдәбиятыннан төп гомуми белем бирү стандарты

- Татар теле һәм әдәбиятыннан урта (тулы) гомуми белем бирү стандарты

- Татар теле һәм әдәбиятыннан төп гомуми белем бирү өчен үрнәк программа

- Татар теле дәреслеге - 10 – 11сыйныфлар өчен

- Татар теле - рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 10 нчы сыйныфы өчен дәреслек

- Татар теле - рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 11 нче сыйныфы өчен дәреслек

- Әдәбият дәреслеге 10 сыйныфлар өчен

- Әдәбият дәреслеге 11 сыйныфлар өчен

- Әдәбият - рус телендә урта гомуми белем бирүче мәктәпнең 10 нчы сыйныфы өчен дәреслек

- Диктантлар җыентыгы – 10 – 11 сыйныфлар өчен

- Изложениеләр җыентыгы 10 – 11 сыйныфлар өчен

- Сочинениеләр җыентыгы 10 – 11 сыйныфлар өчен

- Татар теле һәм әдәбияты буенча бердәм дәүләт имтиханнары материаллары – җыентык

- Тестлар - җыентык

- Фәнни, фәнни – популяр, тарихи әдәбият

- Сүзлекләр, журналлар, альбомнар...

- Укытучы өчен методик китаплар

- Әдәби әсәрләр

Басма ярдәмлекләр

- Татар теленнән таблицалар
- Әдәбияттан таблицалар
- Язучыларның портретлары

Информацион – коммуникатив әсбаплар

- Әсәрләргә һәм язучыларга багышланган дисклар
- Әсәрләргә һәм язучыларга багышланган видеофильмнар

Уку өчен техник чаралар

- Компьютер
- Проектор
- Экран

- Уку - практик һәм уку – лаборатория җиһазлары

- Компьютер өстәле
- Җиһазларны саклау өчен бүлкәле шкаф
- Китап шкафы
- Укучылар санынча өстәлләр һәм урындыклар
- Укытучының эш урыны

3.2. Укучыларны информацион тәэмин итү

Тәкъдим ителгән уку басмалары, интернет – ресурслар, өстәмә әдәбият

Төп китаплар:

- Р. К. Сәгъдиева. Татар теле. 10 нчы сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Р. К. Сәгъдиева. Татар теле. 11 нче сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Ф. Ф. Хәсәнова, Г. М. Сафиуллина, Г. М. Әхмәтҗанова, Л. Ф. Җамалиева. Татар әдәбияты. 10 нчы сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017;
- Ф. Ф. Хәсәнова, Г. М. Сафиуллина, Г. М. Әхмәтҗанова, Л. Ф. Җамалиева. Татар әдәбияты. 11 нче сыйныф өчен дәреслек. - Казан. “Мәгариф – Вакыт” нәшрияты. 2017.

Өстәмә китаплар:

Дәрес эшкәртмәсе үрнәкләре. Казан – 2012. Татар теле һәм әдәбияты. Р. А. Зарипов, А. М. Юсипова, Г. Ә. Гайнетдинова, Г. Г. Әхмәдуллина.

Татар әдәбиятыннан дәрестән тыш эшләр. Ә. Б. Шакирҗанова.

Күнегүләр. Анализ үрнәкләре. Тестлар. Татар теле. Р. Р. Шәмсетдинова.

Олимпиадага әзерләү өчен ярдәмлек. Татар теле. Казан – 2014.

Татар теленнән кагыйдәләр җыентыгы. “Гыйлем” нәшрияты. – 2015.

Татар теленнән кагыйдәләр җыентыгы. “Гыйлем” нәшрияты. – 2008.

Интернет – ресурслар:

http://tatar.com.ru/ все для изучения татарского языка

http://kitap.net.ru/ татарская электронная библиотека

http:/www. Kitaphane.tatar.ru Национальная библиотека Республики Татарстан

http://tatar.info/ проект свободной многоязычной энциклопедии о татарской нации, её культуре, языке, истории и традициям

znanium.com

4. Уку дисциплинасын үзләштерү нәтиҗәләренә контроль һәм билге

Уку дисциплинасын үзләштерү нәтиҗәләренә контроль һәм билге контроль һәм мөстәкыйль эшләр, тестлар үткәргән һәм шулай ук укучылар индивидуаль биремнәр, зачетлар эшләгән вакытта укытучы тарафыннан тормышка ашырыла.

I – II КУРС УКУЧЫЛАРЫНЫҢ ТАТАР әдәбиятыннан БЕЛЕМНӘРЕН БӘЯЛӘҮ

1. УКУНЫ БӘЯЛӘҮ

Укучыларның 1 минутта уку тизлеге түбәндәгечә билгеләнә:

Группалар	Икенче ярты еллыкта					
	хәреф саны		иҗек саны		сүз саны	
I курслар II курслар	465-735 475-745	495-765 500-775	190-290 200-300	200-300 210-320	85-130 90-140	90-135 100-145

Уку барышында үтәлергә тиешле фонетик, орфоэпик, пунктуацион, грамматик таләпләрнең үтәлешенә нигезләнеп, бәяләр куелырга мөмкин: (алдагы таблицаны карагыз).

Искәрмәләр. 1) укуның төп максаты — текстның дөрес укылуына һәм эчтәлеген аңлауга ирешү;

2) укуны тикшереп бәя биргәнче, укучылар, укуны бәяләү нормалары белән таныштырылып, текст белән эшләү күнекмәләре алырга тиеш.

ЯЗМА ЭШЛӘРНЕ БӘЯЛӘҮ

Әдәбият буенча бирелгән белемнәрнең үзләштерелү дәрәҗәсен, язуда дөрес кулланылышын тикшерү максатыннан әдәбият дәресләрендә төрле язма эшләр –образларга характеристикалар, сочинениеләр, рецензияләр һ. б. яздырыла. Сочинениеләрне бәяләгәндә, орфографик һәм пунктуацион хаталар белән бергә, теманың ачылу дәрәҗәсе, язманың тел байлыгы (С), грамматик ялгышлары (Г.\, логик (Л.) һәм фактик (Ф.) хаталар да исәпкә алына.

№	Таләпләр	Билге
1. 2.	Шул сыйныфка таләп ителгән күләмдәге сүзләр (текст) тиз, ачык, дөрес әйтелеп, фикер аңлаешлы бирелсә, ягъни: — фонетик үзенчәлекләр (хәрефләрнең укылыш үзенчәлекләре) дөрес бирелсә; — татар әдәби теленең орфоэпик нормалары (сүзнең язылыш һәм әйтелеш үзенчәлекләре) сакланса; — җөмләләр сөйләмнең төп структур берәмлекләренә (сүзләр — иҗекләргә; җөмлә — сүз тезмәләре һәм сүзләргә, мәгънәле кисәкләргә) дөрес бүленсә; — тукталышлар (паузалар) дөрес ясалса, сүз басымы һәм логик басым дөрес укылса яисә куелса; — интонацион яктан тексттагы җөмләләр дөрес тавыш белән укылса; Укытучының текст эчтәлегеннән чыгып бирелгән сорауларына төгәл җавап бирелсә;	«5»ле билгесе куела.
1.	Таләп ителгән күләмдәге сүзләр (текст) тиешле тизлектә укылса, ләкин кайбер сүзләрнең әйтелешендә фонетик, орфэпик үзенчәлекләр тиешенчә үтәлмәсә ягъни:	«4» ле билгесе куела.

     2.	— кайбер сүзләрне укыганда, сүзләрнең укылыш үзенчәлекләре орфоэпик нормаларга туры килмәсә; — сөйләмнең структур бүленешендә кайбер хаталар булса; — җөмләне укыганда, интонацион яктан 1-2 төгәлсезлек җибәрелсә; Укытучының сорауларына төгәл җавап бирелсә;	
1. 2. 3.	Уку тизлеге вакыт чикләренә сыймаса һәм уку барышында 3-4 фонетик, 2-3 орфоэпик хата җибәрелсә; Текст сөйләм берәмлекләренә тиешенчә бүленмәү сәбәпле, интонация төгәл бирелмәсә; Текстны аңлап та, сорауларга бирелгән җавапларда төгәлсезлекләр булса;	«3»ле билгесе куела.
1. 2. 3. 4.	Тиешле тизлектә уку күнекмәләре булмаса; Уку барышында үтелгән орфограммаларда төгәлсезлекләр күп кабатланса; Уку барышында җибәрелгән фонетик, орфоэпик, интонацион хаталар текст эчтәлеген аңлауга комачауласа; Текст эчтәлеге буенча бирелгән сорауларга өлешчә генә җавап алынганда;	«2» ле билгесе куела.

Язма эшләрдә җибәрелгән хаталар тупас һәм тупас булмаган хаталарга бүленеп йөртелә.

Тупас хаталарга алдагы сыйныфларда һәм бу уку елында үтелгән орфографик, грамматик һәм пунктуацион кагыйдәләргә караган хаталар керә.

Тупас булмаган орфографик хаталар:

— укучы үзе төзәткән орфографик хаталар (өч хатасын үзе төзәткән укучының эше бер баллга түбән бәяләнә); язылышы татар теле кагыйдәләренә туры килмәгән ялгышлар (Акъегет, көньяк, төньяк, Сибгат һ. б.); мәгънәләре төрлечә кулланылган кушма яки тезмә сүзләрне бутап язу (аш казаны — ашказаны, бер үк — берүк, кай вакыт — кайвакыт, ике йөзле — икейөзле, ил гизәр — Илгизәр, өй алды — өйалды һ. б.);

— программа нигезендә өйрәнү күздә тотылмаган яки соңрак үтеләчәк теоретик материалларга караган орфографик хаталар;

— беренче тапкыр очраган алынма сүзләрне, шулай ук тар профессиягә караган атамаларны язудагы хаталар;

— дәреслектә күрсәтелмәгән очракларга караган сүзне юлдан юлга күчерүдә ялгышу.

Тупас булмаган пунктуацион хаталарга җөмлә эчендәге синтагмаларны яки кушма җөмлә өлешләрен аеру өчен, функцияләре бердәй булган тыныш билгеләренең берсе урынына икенчесен кую (теркәгечләрдән башка бәйләнгән ике тиңдәш кисәкнең берсе икенчесенә каршы куюны белдергән очракта сызык яки өтер кую; гомумиләштерүче сүзләр янында — ике нокта яки сызык; аныклагычлар янына — сызык, ике нокта, җәяләр яки ике яктан өтер; ымлык яки аваз ияр-темнәреннән соң — өтер яки өндәү билгесе; теркәгечсез тезмә кушма җөмләдә — өтер, нокталы өтер яки сызык; тиңдәш кисәкләр арасында — өтер яки нокталы өтер; иярченле кушма җөмләдә — өтер яки ике нокта; туры сөйләм янында — сызык, өтер яки сызык, күп нокта һәм сызык, ике нокта һәм сызык; тиңдәш түгел аергычлар арасына өтер кую; берничә тыныш билгесе бергә очрашкан урыннарда ялгышу; үзара бик тыгыз бәйләнештәге гади җөмлаләрне өтер, сызык яки ике нокта белән аерып язу; тезмә кушма җөмләләрнең өлешләрен нокта белән аерып, шул фикерне гади җөмләләр итеп бирү) керә.